

Taal (aan)leren door te doen

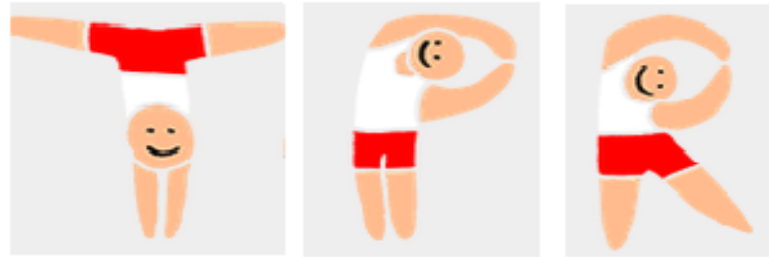

Workshop TPR Ervarenen

LOWAN maart 2023

Hanneke Pot

Total Physical Response (TPR)

Woordenschataanpak voor beginnende* tweede- taalleerders

(* met een passieve woordenschat 0- 2000)

Overzicht workshop

Inhoud:

- Wat hebben beginnende T2- leerders nodig?
- Wat is Total Physical Response (TPR)?
(In de schoenen van leerling en leerkracht.)
- Oefenen met het formuleren van basis- en vervolgopdrachtjes.

Doel:

Aan het eind van de workshop heb je een beeld van TPR en kun je basis- en vervolgopdrachtjes formuleren.

Wat hebben beginnende T2- leerders nodig?

1. (*gesproken!*) taalaanbod

2. synchrone visuele ondersteuning

3. begrijpen komt vóór spreken

geen spreekdwang

4. doelwoorden 'los' aanbieden/ topicaliseren

5. doelwoorden zeer vaak (>20x) herhalen

(Bacchini, 2012)

In de schoenen van de beginnende tweede- taalleerder

1

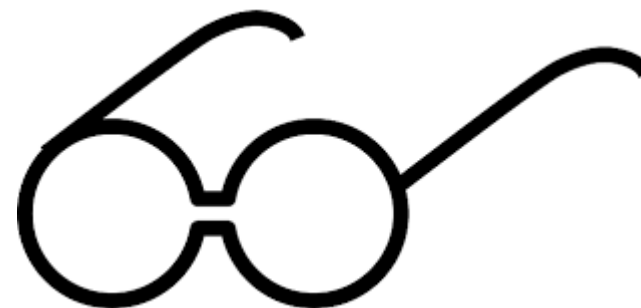
Wat gebeurt er?

Wat doet de **leerkracht**?

Wat doen de **leerlingen**?

Welke woorden zijn er aangeboden?

Hoeveel **tijd** kost dit?

Wat doet de leerkracht **als de leerling iets niet weet/** het fout doet?

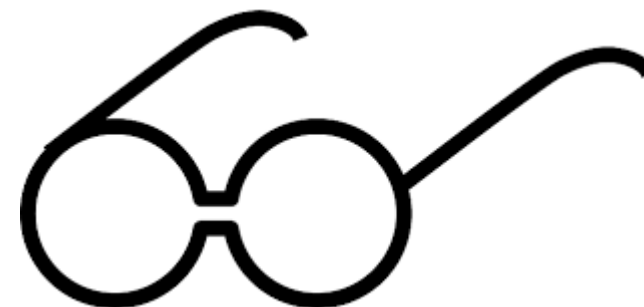
Wat is er gebeurd?

Wat heeft de **leerkracht** gedaan?

Wat hebben de **leerlingen** gedaan?

Welke **woorden** zijn er aangeboden?

Hoeveel **tijd** heeft het gekost?

Wat doet de leerkracht **als de leerling iets niet weet/ het fout doet?**

Wat maakte dat jij dit wel of niet begreep?

Heb je alle woorden nu blijvend (passief) geleerd?

Total Physical Response

Leren **alleen**
via **lichamelijke**
(non- verbale)
reactie

Taal leren
door begrijpen
van doe-
opdrachten

USA: James Asher (psycholoog)

Hoe gaat TPR precies in zijn werk?

TPR	Stap	Leerkracht		Leerling	
		zegt	doet	doet	zegt

TPR	Stap	Leerkracht		Leerling	
		zegt	doet	doet	zegt
passief (taal begrijpen)	0 	benoemt	aanwijzen/ voordoen 	luisteren (begrijpen) kijken	niets
		Doelwoord 'los' aanbieden (apart zetten)			

**woord
verstaan**

(voorbewerken*)

*Van den Nulft &
Verhallen; 2009

TPR	Stap	Leerkracht		Leerling	
		zegt	doet	doet	zegt
passief (taal begrijpen)	0	benoemt	aanwijzen/ voordoen 	luisteren (begrijpen) kijken	niets
	1	doe-opdracht	aanwijzen/ voordoen 	luisteren (begrijpen) (na)doen	niets

Doelwoord
'los' aanbieden
(apart zetten)

**betekenis
begrijpen**

(semantiseren*)

*Van den Nulft &
Verhallen; 2009

TPR	Stap	Leerkracht		Leerling	
		zegt	doet	doet	zegt
passief (taal begrijpen)	0	benoemt	aanwijzen/ voordoen 	luisteren (begrijpen) kijken	niets
	1	doe-opdracht	aanwijzen/ voordoen 	luisteren (begrijpen) (na)doen	niets
	2	doe-opdracht	niet meer aanwijzen/ voordoen, tenzij noodzakelijk	luisteren (begrijpen) doen	niets

Doelwoord
'los' aanbieden
(apart zetten)

uitdagen

(zone naaste
ontwikkeling)

consolideren
& controleren*
(passief)

*Van den Nulft &
Verhallen; 2009

TPR	Stap	Leerkracht		Leerling	
		zegt	doet	doet	zegt
passief (taal begrijpen)	0	benoemt	aanwijzen/ voordoen 	luisteren (begrijpen) kijken	niets
	1	doe-opdracht	aanwijzen/ voordoen 	luisteren (begrijpen) (na)doen	niets
	2	doe-opdracht	niet meer aanwijzen/ voordoen, tenzij noodzakelijk	luisteren (begrijpen) doen	niets

Doelwoord
'los' aanbieden
(apart zetten)

Heel veel
herhalen:

> 20x per
woord

Bacchini, 2012

In de schoenen van de beginnende tweede- taalleerder

2

Ervaar het zelf!

Taal
gebruiken

maar dan in het Italiaans.....

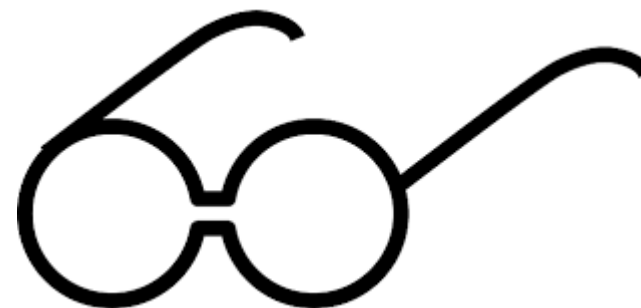
Wat gebeurt er?

Wat doet de **leerkracht**?

Wat doen de **leerlingen**?

Welke woorden zijn er aangeboden?

Hoeveel **tijd** kost dit?

Wat doet de leerkracht **als de leerling iets niet weet/ het fout doet?**

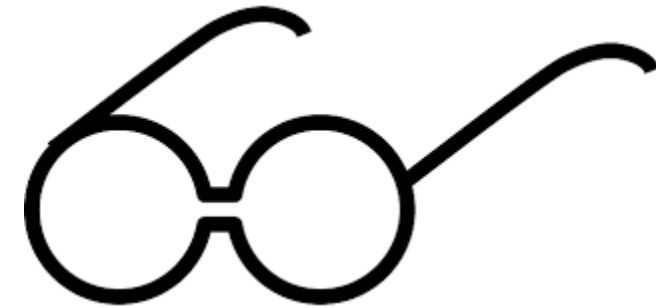

Wat is er gebeurd?

Wat heeft de **leerkracht** gedaan?

Wat hebben de **leerlingen** gedaan?

Welke **woorden** zijn er aangeboden?

Wat doet de leerkracht **als de leerling iets niet weet/ het fout doet?**

Wat maakte dat jij wel of niet kon antwoorden?

Heb je alle woorden nu blijvend (actief) geleerd?

TPR	Stap	Leerkracht		Leerling	
		zegt	doet	doet	zegt
	3	(doe-opdracht +) vraag: a) non-verbaal antwoord b) ja/ nee vraag c) meerkeuzevraag d) benoemvraag e) open vraag	niets begrijpen nazeggen spreken	luisteren (begrijpen) doen	een 'antwoord'

consolideren
& controleren*
(passief → actief)

*Van den Nulft &
Verhallen; 2009

TPR	Stap	Leerkracht		Leerling	
		zegt	doet	doet	zegt
passief (taal begrijpen)	0	benoemt	aanwijzen/ voordoen 	luisteren (begrijpen) kijken	niets
	1	doe-opdracht	aanwijzen/ voordoen 	luisteren (begrijpen) (na)doen	niets
	2	doe-opdracht	niet meer aanwijzen/ voordoen, tenzij noodzakelijk	luisteren (begrijpen) doen	niets
actief (taal gebruiken)	3	(doe-opdracht +) vraag:	niets	luisteren (begrijpen) doen	een 'antwoord'
		a) non-verbaal antwoord	begrijpen nazeggen spreken		
		b) ja/ nee vraag			
		c) meerkeuzevraag			
		d) benoemvraag			
		e) open vraag			

Basis- TPR

van
begrijpen

naar spreken

Kan TPR met alle soorten woorden?

Inhoudswoorden:
1. Zelfstandige naamwoorden

La carta- la mano- il biro

Inhoudswoorden: **2. Werkwoorden**

scrivere

Inhoudswoorden:

3. Bijvoeglijke naamwoorden/ bijwoorden

*veloce- **non** veloce*

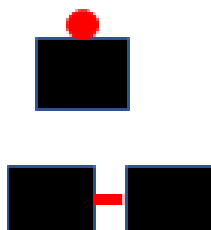

Functiewoorden

(voorzetsels, voegwoorden, persoonsaanduidende woorden etc.)

kun je alleen **'in zinnen aanleren**
en gebruik je 'automatisch' in TPR- opdrachten:

- a) Leg het boek **op** de tafel;
- b) Spring **eroverheen**;
- c) Loop **eerst** naar de deur **en** wijs **dan** naar het raam;
- d) Wijs **naar** het raam **nadat** je **naar** de deur gelopen bent;
- e) Geef de bal **aan hem**.

Su: *Su la carta- su la mano*

Con: *Con la mano*

Voor TPR heb je (veel) attributen, afbeeldingen of gebaren nodig...

Zelf TPR- opdrachtjes bedenken

een uitdaging...

	Stap	Leerkracht		Stap
		zeft	doet	
beginners	0	benoemt	aanwijzen/ voordoen 	0
	1	doe-opdracht Doelwoord 'los' aanbieden (apart zetten)	aanwijzen/ voordoen 	1
	2	doe-opdracht	niet meer aanwijzen/ voordoen, tenzij noodzakelijk	2
gevorderden	3	(doe-opdracht +) vraag: a) non-verbaal antwoord b) ja/ nee vraag c) meerkeuzevraag d) vraagwoordvraag	niets	3

Voorbeeldzinnen per 'stap':

[doelwoord], *dit is* [doelwoord]

[doelwoord], *ik pak** [doelwoord] of:

[doelwoord], *ik ga* [doelwoord]

[doelwoord], *pak** [doelwoord] of:

[doelwoord], *ga* [doelwoord]

[doelwoord], *pak** [doelwoord] of:

[doelwoord], *ga* [doelwoord]

b) *Is dit (een)...? Ja of nee? Of:*

b) *Is X aan het ... (werkwoord)? Ja of nee?*

c) *Is dit (een) ... of (een) ...? Of:*

c) *Is X aan het ... of aan het ... (werkwoorden)?*

d) *Wat is dit? Of: Waar is de.... Of:*

d) *Wat doet X?*

* of een andere opdracht

Doelwoorden:

- wijs aan
- zet

- de stoel
- de tafel

- in

- de keuken
- de slaapkamer

Weinig woorden (slim kiezen)
Handig combineren

Langzaam opbouwen
Veel herhalen

Veel combinaties

Geen verwarring
Blijvend geleerd

Doelwoorden:

- wijs aan
- zet

- de stoel
- de tafel

- in

- de keuken
- de slaapkamer

*Hoeveel verschillende TPR- opdrachtjes kun je formuleren met deze doelwoorden en dit poppenhuis met meubeltjes? a) voor stap 1-2; b) voor stap 3 (**schrijf ze op**)*

Weinig woorden (slim kiezen)
Handig combineren

Veel combinaties

Langzaam opbouwen
Veel herhalen

Geen verwarring
Blijvend geleerd

Vorbereidingschema TPR- opdrachtjes **doelwoorden** thema wonen

Handeling (werkwoord)	Voorwerp (zelfst. naamw.)	Voorzetsel (voorzetsel)	plaats/ persoon (zelfst. naamw./ naam)	benodigd 'materiaal'
aanwijzen pakken	<i>de stoel</i> <i>het bed</i> <i>de tafel</i> <i>de pop</i>		<i>de woonkamer</i> <i>de slaapkamer</i> <i>de keuken</i>	<i>poppenhuis + meubels + poppetje</i> <i>gebaren voor:</i>
geven zetten			<i>(de stoel</i> <i>het bed</i> <i>de tafel)</i>	
		<i>aan</i>		
verhuizen		<i>in, naast, op, naar</i>	<i>de pop</i> <i>de juf</i> <i>(naam leerling)</i>	

Vorbereitungsschema

Weinig woorden (slim kiezen)
Handig combineren

Langzaam opbouwen
Veel herhalen

Veel combinaties

Geen verwarring
Blijvend geleerd

Handeling <i>(werkwoord)</i>	Voorwerp <i>(zelfst. naamw.)</i>	Voorzetsel <i>(voorzetsel)</i>	plaats/ persoon <i>(zelfst. naamw./ naam)</i>	<u>benodigd 'materiaal'</u>
<i>aanwijzen</i>				
<i>pakken</i>				
<i>geven</i>				
<i>zetten</i>				

Hoe differentiëren ('schakelen')??

TPR	Stap	Leerkracht		Leerling	
		zeft	doet	doet	zeft
passief (taal begrijpen)	0	doe-opdracht	aankijken/ voordoen	luisteren (begrijpen)	niets
	1	doe-opdracht	aankijken/ voordoen	luisteren (begrijpen)	niets
	2	doe-opdracht	niet meer aankijken/ voordoen, tenzij noodzakelijk	luisteren (begrijpen)	niets
actief (taal gebruiken)	3	(doe-opdracht +) vraag:	niets	luisteren (begrijpen)	een 'antwoord'
		a) non-verbaal antwoord b) ja/ nee vraag c) meerkeuzevraag d) vraagwoordvraag	niets		

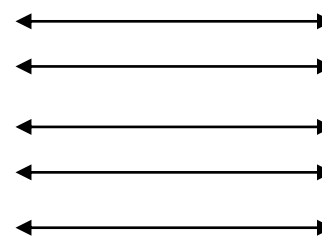
Schema TPR (Pot, 2012)

d) Wat is dit? Wat doet....? Waar is de...? Hoe doet....? Etc.
e) Wat is er gebeurd? Etc.

31

Beginnende T2-leerders

Meer visuele ondersteuning
Enkelvoudige doe-opdrachten
Receptief (stap 0- 2)
Stap 3: Vraagtype a- b

Gevorderde T2- leerders

Minder visuele ondersteuning
Meervoudige doe-opdrachten
(Re)productief (stap 3)
Vraagtype c-e

Hoe variëren??

Basis- TPR

Variaties:

- speelse opdrachten
- onvoorspelbare opdrachten
- 'gekke' opdrachten

Variatie in TPR- opdrachten: **Stap 1 en 2**

Blijf onvoorspelbaar...en speels:

a) 'Trap er niet in'	doe- opdrachten <u>fout</u> voordoen	(vanaf stap 1)
b) Vertelpantomime	verhaal (stil) naspelen
(‘groot’ of met de verteltafel)	(vanaf stap 1-2)
c) 'Ogen dicht'	doe- opdrachten met dichte ogen	(vanaf stap 2)
d) Mep-spel	sla op het goede plaatje
met de vliegenmepper	(vanaf stap 2)
e) Simon says....	De kapitein zegt...	(vanaf stap 2)

Variatie in TPR- opdrachten:

Stap 3

- b) ja/ nee- vraag
- c) meerkeuzevraag
- d) vraagwoordvraag

Blijf onvoorspelbaar...en speels:

f) Wat is weg?	Kimspel	Leg een aantal voorwerpen/ afbeeldingen neer en benoem ze.
Leg er een doek over. Laat de leerlingen de ogen dicht doen.
Haal één of maximaal twee voorwerpen/ afbeeldingen eronderuit.
Laat de leerlingen benoemen wat 'weg' is.
g) Wat is dit?	Voelspel	Bekijk en benoem twee bekende voorwerpen
Blinddoek een leerling; haal één voorwerp weg.
De leerling voelt en benoemt. Blinddoek af: klopt het?
h) Wat doet/ heeft?	Raadspel	Fluister een leerling een opdracht in (iets doen/ iets pakken).
De leerling voert de opdracht uit (zo nodig met jouw hulp).
De anderen raden wat hij doet/ heeft.
i) Wat moeten ze doen?	Flesje draaien	De leerlingen zitten in de kring. In het midden ligt een fles*.
De leerkracht laat de fles ronddraaien. De fles wijst een leerling aan.
De leerkracht vraagt de leerling: 'Wat moeten ze doen?' (a,b,c)
De leerling die de beurt heeft, zegt wat de anderen moeten doen.
De anderen voeren de opdracht uit. Doen ze het goed?
(* kan ook met beurstokjes)

Wat hebben beginnende T2- leerders nodig?

1. *(gesproken!)* taalaanbod
2. synchrone visuele ondersteuning

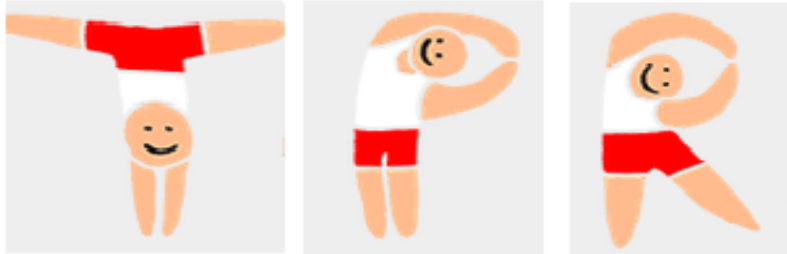

TPR?

3. begrijpen komt vóór spreken
(geen spreekdwang)
4. doelwoorden 'los' aanbieden/ topicaliseren
5. doelwoorden zeer vaak (>20x) herhalen

(Bacchini, 2012)

Total Physical Response (TPR)

‘Tweedetaalleren
met handen en voeten’

Effectonderzoek naar woorden leren via TPR bij kleuters van 4 jaar:

in de grote groep:

Ik & Co; thema circus

in de kleine groep:

C: Ik & Ko (KK)

E1: TPR (fysiek)

E2: TPR (app)

geen significante meerwaarde bij het leren van woorden.

- opzet onderzoek?
- te 'sturend' voor kinderen van deze leeftijd?
- anders?

Maar wel een manier om
leerlingen te activeren...

Pot, 2018 <https://dare.uva.nl/search?identifier=45893aa1-0f06-4f93-9e0d-c198bc70881f>

Overzicht workshop

Inhoud:

- Wat hebben beginnende T2- leerders nodig?
- Wat is Total Physical Response (TPR)?
(In de schoenen van leerling en leerkracht.)
- Oefenen met het formuleren van basis- en vervolgopdrachtjes.

Doel:

Aan het eind van de workshop heb je een beeld van TPR en kun je basis- en vervolgopdrachtjes formuleren.

Wat neem je hiervan mee?

Wat vraag je je nog af?

hanneke.pot@inholland.nl

- Onderzoek
- Nascholing

inholland
hogeschool

inholland
academy